

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHORS	Kokki Julia, Lindfors Eila, Luukka Emilia, Myllö Tuomo, Peltola Jussi-Pekka, Rajala Helga, Somerkoski Brita
TITLE	Miten tehdään turvallinen koulu? KAS!-blogi https://blogit.utu.fi/kasblogi/2023/09/27/miten-tehdään-turvallinen-koulu/
YEAR	2023
VERSION	Publisher's pdf

Rasismiin, syrjintään puututaan Turvallinen työympäristö
 Resursseja lisää henkilökuntaan Mielipidevapaus
 Tarpeeksi taukoja, leikkiä Kaverit Väkkävalvojat
 Hyvä ruoka Digitaalisen kiusaamisen valvonta Kurinpito
 Yhtenäiskoulu Aikuiset Ammattitaitoiset aikuiset
 Enemmän aikuisia Opettaja auttaa Koulussa ei kiusata Videokamerat
 Opettajat pitävät yhtä Mukavat opettajat Ei isoja ryhmiä
 Opettajien arvostus Hyvä yhteishenki
 Stop kiusaaminen Kiusaamisvapaa Ryhmäkoot Turvallisempi tila
 Ei suosita **Ei kiusata**
 Ei huuda Vanhempien osallistaminen On mukava ilmapiiri
 Pienet ryhmäkoot Opettajien kiinnostus Eläimiä kouluun
 Kypärä ja suojaus Pienet ryhmät Pienet luokkakoot
 Kaikki ovat kiltejä Opettajat kaikille reiluja Askartelu
 Hyvät säännöt Perusopetus Lisää aikuisia Reilut opet
 Kännyköiden poisto Yhdenvertainen kohtelu Ohjaajia lisää
 Pienemmät ryhmät Yhteiset pelisäännöt
 Paljon hyviä aikuisia Man retas inte Kunnioituksen kulttuuri
 Parkkipaikat pois pihasta

Miten tehdään turvallinen koulu?

27.9.2023 Julia Kokki, Eila Lindfors, Emilia Luukka, Tuomo Myllö, Jussi-Pekka Peltola, Helga Rajala ja Brita Somerkoski.

Categories: [CERLI](#), [Kehittämishankkeet](#), [Kehittämistyö](#), [normaalikoulu](#), [opettajankoulutus](#), [Opettajuus](#), [Opetus](#), [Tutkimus](#), [Yhteiskunnallinen vuorovaikutus](#)

Keywords: [koulu](#), [kouluturvallisuus](#), [kusaaminen](#), [ONNI on turvallinen koulu](#), [turvallisuus](#)

Share

ONNI on turvallinen koulu -hanke pyrkii selvittämään, kuinka koulujen turvallisuutta ja turvallisuuskulttuuria voidaan systemaattisesti ja tehokkaasti arvioida, ylläpitää sekä kehittää. Toisin sanoen hankkeessa tutkitaan sitä, millä tavoin voidaan saavuttaa mahdollisimman turvallinen koulu.

Kesäkuun SuomiAreenassa esitimme saman kysymyksen tapahtuman kävijöille. Arvokkaita näkökulmia tarjosivat niin aikuiset kuin lapsetkin. Yli 250 vastauksen joukossa korostuivat selvästi tietyt teemat. Sekä isompien että pienempien koululaisten mielestä turvallinen koulu oli ehdottomasti sellainen, jossa ketään ei kiusata. Vastauksista ilmeni myös mukavien, luotettavien ja turvallisten aikuisten tärkeä rooli. Opettajien läsnäolo, tuki ja huolenpito koettiin arvokkaaksi. Lisäksi mukavat koulukaverit ja toisten auttaminen vahvistavat turvallisuuden tunnetta.

Odotusten mukaisesti kiusaamisen vastaiset toimenpiteet esiintyivät keskustelussa tiheästi. Yhteinen kanta oli nollatoleranssi kiusaamiselle. Niin ikään kiinnitettiin huomiota konkreettisiin keinoihin sen kitkemiseksi koulujen arjesta. Kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään puuttuminen ajoissa ja matalalla kynnyksellä olisi ehdottoman

tärkeää. Myös ennalta ehkäisevä näkökulma tuotiin esiin: lapsille tulee opettaa, miten muita kuuluu kohdella. Tässä korostettiin sekä koulun että kotien kasvatuksellista roolia.

Kautta linjan keskustelussa nousi esiin koulujen koko. Pienen koulun katsottiin antavan paremmat mahdollisuudet turvallisuuden kehittämiseksi. Niin ikään huomiota kiinnitettiin luokka- ja ryhmäkokoihin. Viesti asian suhteen oli selvä: kaivataan enemmän pienempiä yksiköitä ja ryhmiä. Tähän liittyen korostettiin tilan tarvetta sekä yhteisöllisyyden, aidon kohtaamisen ja ryhmähengen kehittymisen tärkeyttä turvallisen ympäristön edellytyksenä. Pienessä porukassa näiden asioiden edistäminen on usein helpompaa.

Myös resurssikysymykset herättivät laajasti keskustelua.

Turvallisen koulun nähtiin olevan sellainen, jossa ensinnäkin on tarpeeksi henkilökuntaa suhteessa oppilaisiin: riittävästi avustajia, ohjaajia, opettajia ja oppilashuollon ammattilaisia. Yleisesti ottaen nuorten hyvinvointiin toivottiin panostettavan enemmän. Oikea-aikaiset tukitoimet, kuten varhainen tuki perheille koteihin ja nuorisotyöntekijöiden lisääminen kouluihin, toimivat parhaassa tapauksessa ennaltaehkäisyvälineinä. Keskustelua käytiin myös opettajien yhteistyöstä, tuen tarpeesta ja turvallisen työympäristön merkityksellisyydestä.

Siinä missä erilaiset ennaltaehkäisevät ja turvallisuusilmapiiriä vahvistavat keinot, kuten panostaminen ryhmäytymiseen, yhteisten sääntöjen selväksi tekeminen kaikille, vanhempien osallistaminen, suunnitelmat, rutiinien selkeys sekä koulumatkojen turvaaminen koettiin tärkeiksi, esiin tuotiin myös keinoja kohdattujen ongelmatilanteiden ratkaisuun. Puuttumisen tehostamiseksi esitettiin, että opettajilla tulisi olla enemmän oikeuksia ja resursseja kurinpitoon. Myös välituntien aikaisen ja muun valvonnan lisäämisen koettiin edistävän turvallisuutta.

Valtaosa tapahtumassa saamistamme vastauksista liittyi tavalla tai toisella hyvästä turvallisuusilmapiiristä huolehtimiseen tai sen parantamiseen. Esille tuotiin hyvän yhteishengen, kannustavan ympäristön ja kaikkien koulu yhteisön jäsenten tasavertaisen kohtelun ensisijaisuus. Tärkeäksi lähtökohdaksi nostettiin esimerkiksi moninaisuuden hyväksyminen. Vain vähän kommentteja puolestaan esitettiin suoraan rakenteellisen turvallisuuden kehittämistarpeista. Tämän voi nähdä heijastavan suomalaisten koulujen nykytilaa: koulut koetaan rakenteellisesti turvallisiksi, mutta varsinkin oppilaiden sosiaalinen, henkinen ja fyysinen turvallisuus on hatarammalla pohjalla. Henkinen ja fyysinen väkivalta, häirintä ja syrjintä ovat kouluissa valitettavan yleisiä ongelmia, joiden estämiseksi oppilaitosturvallisuustyön on jatkettava edelleen.

Artikkelin ovat kirjoittaneet ONNI on turvallinen hankkeen projektiasiantuntija **Julia Kokki**, hankkeen johtaja **Eila Lindfors**, projektikoordinaattori **Emilia Luukka**, kehityspäällikkö **Tuomo Myllö**, projektitutkija **Jussi-Pekka Peltola**, ruotsinkielisten koulujen mentori **Helga Rajala** ja erikoistutkija **Brita Somerkoski**.

